

تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
پستال: ۱۹۹۹۹۹۹۹
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۹۹۹۹۹۹۹

تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
پستال: ۱۹۹۹۹۹۹۹
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۹۹۹۹۹۹۹

علی از زبان علی یا زندگانی امیرمؤمنان علی (علیه السلام)

چهره‌های
معصومین

دکتر سید جعفر شهیدی

تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
پستال: ۱۹۹۹۹۹۹۹
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۹۹۹۹۹۹۹

تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
پستال: ۱۹۹۹۹۹۹۹
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۹۹۹۹۹۹۹

تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
پستال: ۱۹۹۹۹۹۹۹
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۹۹۹۹۹۹۹

تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
پستال: ۱۹۹۹۹۹۹۹
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۹۹۹۹۹۹۹

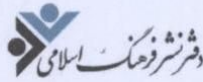
تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
پستال: ۱۹۹۹۹۹۹۹
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۹۹۹۹۹۹۹

تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
پستال: ۱۹۹۹۹۹۹۹
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۹۹۹۹۹۹۹

تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
پستال: ۱۹۹۹۹۹۹۹
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۹۹۹۹۹۹۹

چاپ اول تا چهل و چهارم: ۲۲۳۰۰۰ نسخه

سر شناسه: شهیدی، سیدجعفر، ۱۲۹۷-۱۳۸۶.
عنوان و نام پدیدآور: علی از زبان علی یا زندگانی امیر مؤمنان علی (ع) / سیدجعفر شهیدی.
مشخصات نشر: تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری: ۲۱۴ ص.
فروست: چهره‌های معصومین علیهم‌السلام.
شابک: ۲-۳۲۱-۴۷۶-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: چاپ قبلی: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۶ (۲۰۷ ص).
یادداشت: چاپ سی و ششم.
موضوع: علی بن ابی‌طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - سرگذشتنامه
شناسه افزوده: دفتر نشر فرهنگ اسلامی
رده‌بندی کنگره: ۹۶۸۱۳۹۲ ش/۹۶۸۳۷/۳۷ BP
رده‌بندی دیوبندی: ۲۹۷/۹۵۱
شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۸۵۷۱۵
اطلاعات کورد کتابشناسی: فیبا

زندگانی امیر مؤمنان علی علیه‌السلام
«علی از زبان علی»
(ویراست جدید)

نویسنده: دکتر سیدجعفر شهیدی
طراح جلد: کوروش پارسائزاد • حروفچینی و صفحه‌آرایی: حامد ازکان
چاپ چهل و پنجم: ۱۴۰۳

این کتاب در ۱۵۰۰ نسخه در چاپخانه افست، لیتوگرافی، چاپ و صحافی شد.
شابک: ۲-۳۲۱-۴۷۶-۹۶۴-۹۷۸ • شابک دوره: ۵-۳۴۶-۴۷۶-۹۶۴-۹۷۸

دفتر مرکزی: ضلع جنوبی خیابان کریم‌خان، بین خیابان ایرانشهر و ماهشهر، ساختمان زیتون، پلاک ۱۴۶
تلفن: ۸۸۴۹۰۱۵۴ - ۸۸۴۹۰۴۹۸ - ۸۸۴۹۰۳۹۹ کد پستی: ۱۵۸۴۷۸۳۹۳۹
نشانی الکترونیک: www.dafatarnashr.org • پست الکترونیک: print@dafatarnashr.org

مدیریت پخش و توزیع: خیابان وحدت اسلامی، بعد از بیمارستان رازی، کوچه خندان، نیش کوچه رضایی، پلاک ۶۶
تلفن: ۰۵۵۹۸۲۳۵۳ - ۳۳۱۱۲۱۰۰

فروشگاه‌ها و مراکز پخش:
فروشگاه کتاب زیتون: ضلع جنوبی خیابان کریم‌خان، بین خیابان ایرانشهر و ماهشهر، پلاک ۱۴۴، تلفن: ۰۹۱۰۷۰۸۸۷
فروشگاه مشهد: تلفن: ۰۵۱ - ۳۳۲۱۴۸۳۱ - ۲

خواهشمند است نظرات خود را درباره این کتاب با ذکر نام آن به شماره ۰۹۱۰۹۱۲۱۷۳۲ پیامک کنید.

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است.

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

به نام خدا

ادیب نامدار، نویسنده توانا و مورخ بزرگ، دکتر سیدجعفر شهیدی، یکی از مفاخر تاریخ علم و ادب اسلام و ایران است.

دکتر شهیدی آثار گرانبهایی در حوزه تاریخ و سیره معصومین علیهم السلام از خود به یادگار نهاد که در جامعه مخاطبان ایرانی و غیر ایرانی خود فوق العاده تأثیرگذار بوده است، به گونه‌ای که بعضی از آثار او تا کنون دهها بار به چاپ رسیده است.

یکی از افتخارات دفتر نشر فرهنگ اسلامی، این است که دکتر شهیدی در زمان حیات خود، نشر بخش قابل توجهی از آثار خود را به دفتر نشر فرهنگ اسلامی سپرد و این مسئولیت افتخارانگیز ما را بر آن داشته است که اینک مجموعه‌ای از آثار ایشان را در یک بسته فرهنگی به دوستان اسلام و اهل بیت پیامبر عظیم‌الشان صلی الله علیه و آله تقدیم کنیم. این آثار، در عین برخورداری از ژرفای علمی، با زبانی سلیس، به مطالب اصلی و غیرحاشیه‌ای پرداخته و به همین دلیل با استقبال وسیع خوانندگان روبه‌رو شده است.

از درگاه خداوند بزرگ، علو درجات روح بلند مرحوم دکتر سیدجعفر شهیدی را درخواست می‌کنیم و ضمن ارج نهادن به یاد و خاطره آن نویسنده سترگ، از خدا می‌خواهیم که ما را در راه نشر آثار چنین مردان نامداری موفق و سرفراز فرماید.

چنین باد

دفتر نشر فرهنگ اسلامی

فهرست مطالب

- فصل ۱ ۱۵
علی علیه السلام؛ ابوطالب؛ فاطمه بنت اسد؛ اسد الله حیدر سال تولد؛ ولادت در کعبه.
- فصل ۲ ۱۹
در کنار پیغمبر؛ نخستین مسلمان؛ وصی رسول الله؛ نگهبان؛ از رسول خدا.
- فصل ۳ ۲۳
ظهور اسلام؛ بیم قریش از انتشار اسلام؛ سختگیری قریش بر مسلمانان؛ دریندین بی هاشم در شعب ابی طالب؛ توطئه قریش برای کشتن رسول خدا؛ خوابیدن علی به جای پیغمبر؛ رفتن علی علیه السلام از مکه به مدینه؛ اداری مهاجر و انصار.
- فصل ۴ ۲۷
علی در میدان های جنگ بدر؛ زناشویی با دختر پیغمبر علیه السلام؛ نبرد احد؛ احزاب؛ رویارویی علی علیه السلام با عمرو؛ آب دهان انداختن عمرو بر چهره علی؛ اشعار مولانا جلال الدین در این باره؛ شعرهای علی علیه السلام درباره عمرو.
- فصل ۵ ۳۳
صلح حدیبیه؛ علی علیه السلام نویسنده آشتی نامه؛ مشرکان نوشتن بسم الله و رسول الله را نمی پذیرند؛ جنگ خیبر؛ شفا دادن رسول علیه السلام درد چشم علی علیه السلام را؛ شعر حسان بن ثابت در این باره؛ کشته شدن مرحب به دست علی و پیروزی مسلمانان.
- فصل ۶ ۳۵
فتح مکه؛ افکندن علی علیه السلام بت ها را؛ تسلیم شدن قریش؛ تسلیم شدن ثقیف؛ تسلیم شدن هوازن؛ کشتار خالد بن ولید بنی جذیمه را؛ رسیدن خبر به پیغمبر علیه السلام؛ فرستادن پیغمبر علیه السلام علی علیه السلام را برای راضی ساختن بنی جذیمه؛ آمدن

نمایندگان سراسر قبیله‌ها به مدینه و پذیرفتن اسلام؛ شرکت علی در سریره‌ها؛ رفتن او به فدک؛ رفتن به یمن؛ داستان غدیر و گماردن پیغمبر صلی الله علیه و آله علی علیه السلام را به امامت مردم پس از خود.

فصل ۷ ۳۹

رحلت رسول صلی الله علیه و آله بر سینه علی؛ داستان عباس و خبر دادن او از پایان زندگانی رسول صلی الله علیه و آله؛ گرد آمدگان در سقیفه؛ همچشمی جنوبیان و شمالیان؛ زنده شدن جاهلیت دیرین.

فصل ۸ ۴۳

کینه‌توزی‌ها؛ رفتارهای خشونت‌آمیز؛ شستشوی رسول خدا به وسیله علی و تنی چند از هاشمیان؛ سخنان علی هنگام شستن بدن پیغمبر صلی الله علیه و آله؛ گزیده شدن ابوبکر به خلافت؛ سخنان دختر پیغمبر در مسجد مدینه؛ سخنان دختر پیغمبر با زنانی که برای پرسش حال او آمده بودند؛ رحلت زهرا؛ به خاک سپردن علی علیه السلام زهرا را؛ سخنان او هنگام به خاک سپردن دختر پیغمبر.

فصل ۹ ۴۹

مرتد شدن قبیله‌ها پس از شنیدن خبر رحلت رسول صلی الله علیه و آله؛ آمدن ابوسفیان نزد علی علیه السلام؛ وعده یاری دادن او و سخنان علی به ابوسفیان؛ سخنان علی درباره خلافت شکیبایی او برابر مخالفان؛ پرسش مرد اسدی از او که چرا شما را از خلافت باز داشتند و پاسخ علی علیه السلام؛ علی اجابت عدالت را می‌خواست، نه حکومت را؛ راهنمایی‌های او در دوران گوشه‌نشینی؛ داورهای او در پیشامدهای مشکل؛ گردآوری قرآن؛ سفارش او درباره قرآن.

فصل ۱۰ ۵۵

خلافت عمر؛ ضربت خوردن او؛ تعیین شورای شش نفری؛ خردگیری بر شورا؛ گزیدن شورا عثمان را به خلافت.

فصل ۱۱ ۵۹

کشتن عبدالله پسر عمر هرمان و دو تن دیگر را؛ گفتگو درباره کیفر عبدالله؛ پذیرفتن عثمان دیه عبیدالله را؛ زنده شدن همچشمی‌های جنوبی و شمالی؛ فرمانداران نالایق؛ رفتارهای خلاف اسلام؛ اسراف در بیت‌المال؛ آغاز ناخرسندی از عثمان؛ رفتن علی علیه السلام نزد عثمان و اندرز دادن او؛ پاسخ‌های عثمان؛ آمدن عثمان به مسجد و نکوهش مردم؛ سخنان مروان و خشم عثمان بر وی.

فصل ۱۲ ۶۵

ابوذر و آمدن او به مکه؛ گرویدن او به اسلام؛ بازگشت او به محل خود؛ ابوذر در کنار پیغمبر؛ شرکت در جنگ تبوک؛ آغاز خرده‌گیری ابوذر به کارهای عثمان؛ رفتن به شام و بازگشتن او؛ تبعید وی به ربه؛ سخنان علی علیه السلام به او هنگام رفتن وی به تبعیدگاه؛ چوب خوردن عمار به دستور عثمان و بیهوش شدن او؛ رفت و آمدهای علی علیه السلام میان عثمان و

شورشیان؛ ابن سبا؛ کسانی که در شوراندن مردم علیه عثمان دست داشتند؛ طلحه و عمرو بن عاص؛ فراهم آمدن شورشیان؛ محاصره کردن عثمان؛ کشته شدن عثمان.

فصل ۱۳ ۷۳

گرد آمدن مردم بر علی رضی الله عنه برای بیعت؛ نامساعد بودن زمان در اثر دگرگونی های بنیادی؛ سخنان علی رضی الله عنه به درخواست کنندگان بیعت؛ بیعت با علی؛ سخنان علی رضی الله عنه در چگونگی بیعت؛ سرپیچیدگان از بیعت؛ خطبه علی رضی الله عنه پس از بیعت؛ آمدن مغیره نزد علی و سخنان او؛ سخنان پسر عباس با علی؛ عدالت علی در بیت المال؛ فرار امویان از مدینه؛

فصل ۱۴ ۷۹

فرستادن علی رضی الله عنه عاملان خود را به ایالات؛ قیس بن سعد در مصر؛ توطئه معاویه درباره قیس؛ عبیدالله عباس؛ عثمان پسر حنیف؛ ناکامی والیان علی و علت آن؛ کله علی رضی الله عنه از طلحه و زبیر؛ بیرون شدن آنان از مدینه و رفتن به مکه.

فصل ۱۵ ۸۵

طلحه و زبیر که بودند؟ رفتار عثمان با طلحه و سخنان علی رضی الله عنه درباره طلحه؛ عذرآوری زبیر در جدایی از علی رضی الله عنه.

فصل ۱۶ ۸۹

عایشه؛ زناشویی او با پیغمبر صلی الله علیه و آله؛ ناخشنودی او از علی؛ تمثال او به شعر معقر؛ ناخشنودی عایشه از عثمان؛ رفتن او به مکه؛ بازگشت به مدینه؛ شنیدن خبر کشته شدن عثمان؛ بازگشت به مکه؛ خواندن مردم به خونخواهی عثمان.

فصل ۱۷ ۹۵

یعلی و نهادن مال در اختیار جدایی طلبان؛ تصمیم جدایی طلبان در رفتن به بصره؛ سخنان علی رضی الله عنه در این باره؛ جدایی طلبان روانه بصره می شوند؛ برخورد آنان با سعید پسر عاص؛ خریداری شتر برای عایشه؛ حوذب و بانگ کردن سگ ها؛ قصد عایشه به بازگشت و مانع شدن عبدالله پسر زبیر؛ سخنان علی رضی الله عنه درباره جدایی طلبان؛ جنگ جدایی طلبان با عثمان پسر حنیف؛ آشتی موقت ایشان میان آنان با عثمان پسر حنیف؛ سخنان علی درباره جدایی طلبان.

فصل ۱۸ ۱۰۱

علی رضی الله عنه روانه عراق می شود؛ خطبه او هنگام حرکت به عراق؛ نامه او به مردم کوفه؛ رسیدن علی رضی الله عنه به ربه؛ فرستادن کسانی را به کوفه؛ تهیه سلاح و چارپا؛ خطبه او درباره تفرقه مسلمانان؛ رسیدن علی به فید؛ نامه او به عثمان پسر حنیف؛ رسیدن او به ذوقار؛ دیدار عثمان بن حنیف با او در ذوقار؛ خطبه او در ذوقار.

فصل ۱۹ ۱۰۷

مخالفت ابوموسی با علی رضی الله عنه؛ آمدن امام حسن رضی الله عنه و اشتر به کوفه؛ برداشتن ابوموسی از حکومت کوفه؛ همچشمی های عرب های شمالی و جنوبی؛ دگرگونی پذیری عراقیان؛ رفتن نماینده علی رضی الله عنه به بصره و گفتگوی او با

طلحه، زبیر و عایشه؛ جنگ طلبان؛ رخصت ندادن علی علیه السلام به شروع جنگ؛ کشته شدن مردم مجاشعی و آغاز جنگ؛ شعارهای جاهلی در جنگ جمل؛ شمار کشته‌شدگان؛ رفتن علی به خانه عایشه و رویارویی زن عبدالله بن خلف با او؛ سخنان عایشه با مردم درباره روانه شدن عایشه به جنگ مدینه؛ سخنان علی علیه السلام درباره عایشه؛ تقسیم بیت‌المال؛ خرده‌گیری ابو برده و پاسخ علی علیه السلام به او.

فصل ۲۰ ۱۱۹

نامه علی علیه السلام به معاویه؛ معاویه که بود و چه می‌خواست؟ برخورد معاویه با عمر در شام؛ فرستادن علی علیه السلام جریر را به شام؛ نامه علی به معاویه؛ عمرو بن عاص؛ رفتن او نزد معاویه؛ نامه علی علیه السلام به جریر.

فصل ۲۱ ۱۲۵

روانه شدن علی علیه السلام به شام؛ سفارش علی علیه السلام به زیاد و شریح؛ فرستادن علی مالک را نزد زیاد و شریح و نامه او به آنان؛ درگیری بر سر آب؛ خواست معاویه حکومت شام را و پاسخ علی علیه السلام به او؛ درگیری با شامیان؛ مُحرم و تعطیل جنگ؛ از سرگیری جنگ؛ سود سپاه علی علیه السلام؛ نیرنگ عمرو بالا بردن قرآن بر سر نیزه‌ها و خواندن سپاهیان علی علیه السلام به حکم قرآن؛ کارکرده‌اند این نیرنگ؛ دودلی در سپاه علی علیه السلام؛ توقف جنگ.

فصل ۲۲ ۱۳۱

گزیدن داور؛ تحقیق در آشتی‌نامه؛ چرا بعضی از سپاهیان علی علیه السلام فریب خوردند؛ نپذیرفتن عمرو لقب امیر مؤمنان را برای علی علیه السلام هنگام نوشتن آشتی‌نامه؛ دومة الجندل جا بجا داوران؛ فریب عمرو ابوموسی را؛ خلع ابوموسی علی علیه السلام و معاویه را از خلافت؛ پذیرفتن عمرو خلع علی علیه السلام را و نپذیردن معاویه را به خلافت؛ مشاجره ابوموسی با عمرو؛ خرده‌گیری سپاهیان علی علیه السلام بر گماردن داور؛ سخنان علی علیه السلام در این باره؛ جدایی گروهی از علی علیه السلام و تشکیل خوارج؛ رفتن خوارج به نهروان؛ فتنه‌انگیزی خوارج و کشتن عبدالله بن بسر خباب؛ فرستادن علی علیه السلام ابن عباس را نزد خوارج؛ رفتن علی علیه السلام نزد خوارج و اتمام حجت با آنان؛ جدا شدن دست‌های از خوارج؛ درگیری با خوارج و پایان جنگ؛ خوارج و انشعاب آنان؛ رستمیان در آفریقا.

فصل ۲۳ ۱۴۳

خوارج چه می‌گفتند؟

فصل ۲۴ ۱۴۷

علی علیه السلام آماده جنگ با شامیان؛ بهانه آوردن سپاه او برای رفتن به جنگ؛ سخنان علی علیه السلام و گله علی علیه السلام از مردم خود؛ آماده شدن معاویه برای دست‌اندازی به عراق؛ دست‌اندازی عبدالله بن عمر بن خطاب به بصره از جانب معاویه؛ سخنان عامل بصره به شامیان؛ کشته شدن ابن‌حضرمی؛ شعارهای جاهلی مردم بصره قسمتی از خطبه قاصعه در نکوهش این شعارها؛ آمدن خریث پسر راشد نزد علی و جدایی او از علی.

فصل ۲۵ ۱۵۳

سال سی و نهم و چهلم، سال‌های پرنج؛ حمله نعمان بن بشیر به عراق؛ هجوم سفیان بن عوف به هیت؛ سخنان علی علیه السلام در نکویش سپاهیان خود؛ حمله سردار معاویه به تیماء؛ خطبه علی در نکویش کوفیان؛ نامه معاویه به طرفداران خود در مصر و پاسخ موافق آنان؛ خطبه علی علیه السلام در نکویش سپاهیان خود؛ فرستادن علی علیه السلام مالک را به مصر؛ شهادت مالک؛ مالک که بود؟ کشته شدن محمد پسر ابوبکر در مصر؛ سخنان علی درباره معاویه؛ حمله بُسرین اوطاة به یمن؛ سخنان علی علیه السلام با مردم خود در این باره و درخواست مرگ خود از خدا.

فصل ۲۶ ۱۶۳

شهادت علی علیه السلام و چگونگی آن؛ توطئه خوارج برای کشتن او؛ ابن ملجم؛ اشعث پسر قیس و شرکت او در کشتن علی؛ افسانه قظام؛ رفتار علی علیه السلام در ماهی که شهید شد.

فصل ۲۷ ۱۶۹

علی چگونه شهید شد؛ آخرین سخنان او بر زبان امام به خانه و سفارش او درباره پسر ملجم؛ وصیت‌های علی علیه السلام.

فصل ۲۸ ۱۷۷

وصیت علی به امام حسن؛ عهدنامه مالک اشتر.

www.ketab.ir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ

ماه‌ها و می‌توان گفت سال‌هاست می‌خواهم قلم بردارم و صفحه‌هایی پیرامون زندگانی امیر مؤمنان علی علیه السلام بنگارم. هر بار که خود را آماده می‌کنم، ندایی از درونم می‌شنوم: «آهسته باش! چه گستاخی! می‌خواهی در بین میدان پهناور درآیی و بضاعت اندک خود را بنمایی؟ نمی‌دانی مهتاب به گز پیمودن است و روزگار را مشت تهی نمودن. درمیا! که عرصه سیمرخ نه جولانگه توست.» از خود پوزش می‌خواهم و علم را به یک سو می‌نهم. دیری نمی‌گذرد که دیگر بار شوق، عنان می‌گسلاند و بی‌خواست من مرا می‌راند، که آخر از مورچه و ران ملخ و پیشگاه سلیمان یاد گیر. مگر نمی‌دانی در آستانه بزرگان از هر کس به اندازه توان او چشم می‌دارند؟ «خدایا! چه باید کرد؟» سرانجام به خود گفتم درست است که پیران خرد به چنین کاری در توان تو نیست، اما به خود منگر که بضاعت چیست، بنگر که سخن بی‌باز کیست. او دستگیر ناتوانان است و یاور در ماندگان. از لطف خدا و سخن شاه اولیا مدد خواه!

شاید آن سان که در نهج البلاغه به گفته خود عنایتش بود و در ترجمه یاری‌ات نمود، لطف از تو دریغ ندارد و موفق گردد، تا هدیه‌ای به دوستانش تقدیم کنی و بکوش تا آنجا که می‌توانی از فرموده‌های او به پارسی برگردانی و علی از زبان علی بشناسانی. این بار آماده شدم و این صفحه‌ها را نوشتم و کتاب را به شیفتگان علی علیه السلام تقدیم می‌کنم. در خواندن آن به نارسایی نوشته من ننگرند، عظمت مقام علی را در نظر آورند و به هر حال این ضعیف را از دعای خیر فراموش نکنند.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته